

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний авіаційний університет

Факультет лінгвістики та соціальних комунікацій

Кафедра соціології та політології

УЗГОДЖЕНО

Декан ФЛСК

[Signature]
«14» 06

Наталя ЛАДОГУБЕЦЬ

2022 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

[Signature]
«14» 06

Анатолій ПОЛУХІН

2022 р.

Система менеджменту якості

Програма практики «Політологічний практикум»

Освітньо-професійна програма: «Політологія»

Галузь знань:

05 «Соціальні та поведінкові науки»

Спеціальність:

052 «Політологія»

Форма навчання	Курс	Семестр	Усього (годин/кредитів ECTS)	Самостійна робота (годин)	Форма семестрового контролю
Денна	2	4	90/3,0	90	Диф.залик-4с.

Індекс: РБ-8-052/21-2.2.2.1

СМЯ НАУ ПП 12.01.08–01–2022

Київ

Програму практики «Політологічний практикум» розроблено на основі робочого навчального плану РБ-8-052/21, затвердженого від 16.06.2021 р. спеціальності 052 «Політологія» освітньо-професійної програми (далі - ОПП) «Політологія».

Програму практикуму розробив
доцент кафедри соціології та політології Олександр МОСТІПАН

Гарант ОПП
доцент кафедри соціології та політології Сергій ШТЕПА

Програму практикуму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри соціології та політології, протокол № 5 від «24» 05 2022 р.

Завідувачка кафедри Олена ХОМЕРІКІ

Програму практикуму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради Факультету лінгвістики та соціальних комунікацій, протокол № _____ від «____» _____ 2022 р.

Голова НМРР _____ Анжеліка КОКАРСВА

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний примірник

ЗМІСТ

1.	Відомості про спеціальність та про освітньо-професійну програму	4
2.	Відомості про бази практикуму.....	4
3.	Цілі практикуму.....	4
4.	Мета практикуму.....	4
5.	Загальні компетентності.....	4
6.	Фахові компетенції.....	4
7.	Організація проведення практикуму.....	5
8.	Тематичний план проходження практикуму.....	6
9.	Підсумки проходження практикуму.....	6
10.	Рекомендована література.....	7
11.	Інформаційні джерела в інтернеті.....	7
12.	Форма оцінювання проходження практикуму згідно Положення про РСО.....	8

1. «Відомості про спеціальність та про освітньо-професійну програму».

Політологічний практикум здобувачів вищої освіти спеціальності «Політологія» є важливою складовою становлення їх як підготовлених фахівців у відповідній сфері. Передумовою проходження практики здобувачами вищої освіти є засвоєння ними теоретичних знань із навчальних курсів «Політична антропологія», «Політичні системи країн світу», «Історія політичної думки України», «Історія політичних учень».

Особливістю освітньо-професійної програми є комплекс компоненту освітньо-професійної програми спрямований на формування та закріплення у здобувачів здатності розв'язувати комплексні завдання в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке розуміння наявних та компетенції для створення нових знань в галузі політичних наук.

Здобувачі вищої освіти під час практики вивчають роботу органів державної влади, політичних партій, міжнародних організацій, громадських об'єднань та ін.

2. Відомості про бази практик.

Базами проведення політологічного практикуму можуть бути органи державної влади, політичні партії, міжнародні організації, громадські об'єднання та ін.

3. Цілі практики

1) Поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час вивчення фахових навчальних курсів в університеті;

2) Ознайомлення з організаційною структурою, завданнями, функціями та роботою одного з політичних інститутів (напр., органу державної влади, органу місцевого самоврядування, політичної партії, громадської організації);

3) Формування та закріплення навичок наукового аналізу політичних явищ та процесів;

4) Вивчення необхідних нормативно-правових актів, що регламентують діяльність відповідних політичних інститутів.

4. Мета практики

Метою практикуму є ознайомлення здобувачів вищої освіти за допомогою використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій з організаційною структурою, завданнями, функціями та роботою політичних інститутів, а також формування необхідних професійних компетенцій для успішної перспективної діяльності у сфері політики та політичного аналізу.

5. Загальні компетентності (далі - ЗК).

ЗК01. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК03. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК05. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК06. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК07. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

6. Фахові компетенції (далі – ФК).

ФК01. Здатність використовувати категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.

ФК03. Здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.

ФК05. Здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.

ФК06. Здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.

ФК07. Здатність застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності.

ФК08. Здатність конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати політологічні дослідження з використанням сучасних методів, технологій та інструментарію політичного аналізу.

СК09. Здатність презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень для фахівців та нефаківців.

7. Організація проведення практикуму.

Практикум організовується і проводиться випускаючою кафедрою спеціальності «Політологія» за допомогою використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. Загальне керівництво практикумом забезпечує призначений викладач-керівник практикуму зі спеціальності, який:

- надає консультаційно-організаційну допомогу щодо узгодження дистанційного моніторингу здобувачами вищої освіти політологічного практикуму діяльності відповідних державних органів та організацій;
- допомагає визначитись здобувачам вищої освіти стосовно розподілу щодо дистанційного моніторингу об'єктів практикуму;
- забезпечує підготовку та ведення документації з організації практикуму;
- проводить установчі збори здобувачів вищої освіти, на яких знайомить зі змістом програми практикуму;
- проводить підведення підсумків щодо результатів практикуму;
- надає письмовий звіт про результати практикуму.

Безпосереднє керівництво практикумом здобувачів вищої освіти здійснює призначений кафедрою викладач керівник-практикуму, який згідно з програмою формулює перед здобувачами вищої освіти завдання стосовно проходження практики, а також надає допомогу в підготовці та оформленні звітів з практикуму, здійснює поточний контроль за проходженням практикуму, оцінює його результати, підводить підсумки та формулює висновки-рекомендації щодо оптимізації проходження практикуму на майбутнє.

Відповідно до навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю «Політологія» політологічний практикум проводиться: на денній формі навчання - у третьому семестрі.

Здобувачі вищої освіти денної форми навчання проходять практикум щодо дистанційного моніторингу діяльності об'єктів практики (органів державної влади, місцевого самоврядування, політичних партій чи громадських організацій). Робочий час здобувача-практиканта визначається відповідно до навчального плану та співвідноситься з метою практикуму щодо оптимальної організації роботи.

Перед початком практикуму проводяться установчі збори здобувачів вищої освіти за участю керівника-практикуму, завідувача кафедри, на яких обговорюються організаційні питання щодо проходження практикуму.

Результати виконання завдань практикуму викладаються здобувачами вищої освіти у звіті у формі розгорнутого аналізу моніторингу діяльності об'єкту практикуму.

Керівник-практикуму оцінює практикум здобувачів вищої освіти за національною шкалою та шкалою ECTS із урахуванням змісту та оформлення відповідних звітних документів.

Підсумки практикуму підводяться на підсумковому зібранні здобувачів вищої освіти за участю керівника практикуму. На зібранні здобувачі вищої освіти доповідають про результати

практикуму. Керівник-практикуму інформує про підсумкові результати практикуму здобувачів вищої освіти відповідної групи. Керівник-практикуму складає письмовий звіт про практикум, який обговорюється та затверджується на засіданні кафедри. Підсумкова оцінка з практикуму кожного здобувача вищої освіти визначається з урахуванням результатів захисту звіту з практикуму.

8. Тематичний план проходження політологічного практикуму.

Темати, які розглядаються під час проходження практики:

1. Порядок формування Верховної Ради України.
2. Структура Верховної Ради України.
3. Статус народного депутата України.
4. Взаємодія Верховної Ради України з іншими вищими органами державної влади.
5. Методи політологічного дослідження.
6. Статус, порядок формування та структура Кабінету Міністрів України.
7. Статус місцевого органу державної виконавчої влади.
8. Статус та вимоги щодо реєстрації політичної партії у відповідності з чинним законодавством України.
9. Статус та вимоги щодо реєстрації громадської організації у відповідності з чинним законодавством України.
10. Мета, завдання та особливості діяльності міжнародних організацій.

Здобувачі вищої освіти також мають право (з дозволу керівника практикуму від університету) вибрати собі іншу тему індивідуального завдання.

9. Підсумки проходження практики.

Підсумкові результати навчання: (далі ПРН)

- ПРН1.** Розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності.
- ПРН2.** Вільно спілкуватися державною та однією з іноземних мов усно і письмово у професійній діяльності.
- ПРН3.** Вміти критично мислити у сфері професійної діяльності.
- ПРН4.** Мати навички професійної комунікації.
- ПРН5.** Вміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.
- ПРН6.** Знати свої права та обов'язки як члена демократичного суспільства та використовувати їх у професійній діяльності.
- ПРН7.** Розуміти історію, закономірності та етапи розвитку предметної сфери політології, знати її цінності та досягнення.
- ПРН8.** Вміти використовувати базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.
- ПРН9.** Вміти застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.
- ПРН10.** Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.
- ПРН11.** Застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності.
- ПРН12.** Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.
- ПРН13.** Вміти аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.

- ПРН14.** Застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності.
- ПРН15.** Конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати політологічні дослідження з використанням сучасних методів, технологій та інструментарію політичного аналізу.
- ПРН16.** Презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень фахівцям і широкій аудиторії, засобам масової інформації, експертам з інших галузей знань.
- ПРН17.** Застосовувати навички та знання ведення політичних переговорів, враховуючи різноманітний контекст міжкультурних та міжетнічних відносин.
- ПРН18.** Здійснювати порівняльний аналіз різних політичних систем, співставлення різних політичних явищ (політичних режимів, типів політичних культур) з точки зору оцінки тенденцій їх розвитку, функціонування, типології, виявлення закономірностей.
- ПРН19.** Визначати засоби й механізми реалізації інноваційних політичних ініціатив.
- ПРН20.** Професійно виконувати політико- організаційні, експертні, дорадчі та консультаційні функції на національному та міжнародному ринку праці.
- ПРН21.** Виявляти природу внутрішньополітичних та міжнародних деструктивних факторів впливу на стійкість політичних систем.
- ПРН22.** Визначати національні пріоритети та національні інтереси України з урахуванням безпекової складової в умовах зовнішніх викликів та загроз.

По завершенню практикуму здобувач вищої освіти оформлює та подає керівнику практики від університету для перевірки:

- 1) щоденник проходження практики;
- 2) звіт у формі стислого опису виконаних видів діяльності відповідно до програми практикуму та тематики індивідуальних завдань;
- 3) рецензію керівника практикуму від кафедри соціології та політології ФЛСК на виконану роботу практиканта;
- 4) результати дослідження (в залежності від індивідуального завдання та специфіки установи, де проводилося дослідження);
- 5) характеристику на практиканта з аналізом виконаних видів робіт, написану та завірену керівником організації, що забезпечувала базу практики.

Щоденник проходження практики включає такі складові:

- 1) перша сторінка, де визначено вид практикуму здобувача вищої освіти, навчальний підрозділ, курс, група, спеціальність;
- 2) направлення на практикум;
- 3) календарний план проходження практикуму;
- 4) звіт про виконання програми практикуму;
- 5) висновок керівника практикуму від організації і оцінка роботи здобувача вищої освіти;
- 6) відгук керівника практикуму від університету про роботу здобувача вищої освіти;
- 7) основні положення практикуму;
- 8) правила ведення й оформлення щоденника практикуму.

Бланки щоденника за формою можна отримати під час установчих зборів на початку практикуму.

Звіт про проходження практикуму: складається за підсумками проходження практикуму та містить розгорнутий аналіз дистанційного моніторингу об'єкту практикуму.

Звіт про практику повинен включати такі складові:

- 1) титульний аркуш;
- 2) зміст;
- 3) вступ із зазначенням терміну проходження політологічного практикуму,

	Система менеджменту якості. Програма практики «Політологічний практикум»	Шифр документа	СМЯ НАУ ПП 12.01.08-01-2022
		стор. 8 з 11	

обґрунтуванням актуальності та виділеними проблемою, об'єктом, предметом, метою і завданнями дослідження;

- 4) аналіз результатів виконаних завдань дослідження;
- 5) виконане індивідуальне завдання;
- 6) висновки;
- 7) список використаних джерел;
- 8) додатки з таблицями, схемами, графіками, розрахунками тощо (за необхідності);
- 9) диск із файлами звіту у форматі Word (.doc або .docx) і статистичної програми SPSS (.sav).

Обсяг звіту (без урахування додатків) – 12-15 сторінок А-4, друкованих за допомогою ПК. За необхідності деякі розділи можуть розбиватися на підрозділи.

Звіт з практикуму оформлюється відповідно до методичних рекомендацій щодо написання звіту, з обов'язковим урахуванням єдиного стандарту ДСТУ та наскрізною нумерацією. На останній сторінці звіту здобувач вищої освіти-практикант ставить особистий підпис і дату його написання.

Звіт здобувача вищої освіти зберігається на кафедрі 1 рік.

Щоденник політологічного практикуму: ведеться здобувачем вищої освіти протягом періоду проходження практикуму, де фіксуються всі види роботи щодо дистанційного моніторингу діяльності об'єкту практикуму.

Усі документи, складені в папку, подаються на кафедру протягом тижня після закінчення практикуму.

10. Рекомендована література.

1. Антоненко В. Г., Бабкін В. Д. Політологія: Підручник / за ред. О. В. Бабкіної, В. П. Горбатенко. – 3. вид., перероб., доп. – К. : ВЦ «Академія», 2008. – 568с.
2. Андрущенко В. Політологія: наука про політику: Підручник для вищої школи / В. Андрущенко / за ред. В. Г. Кремень, М. І. Горлач. — 3. вид., виправ. та доп. — К.; Х. : Єдінорог, 2001. — 640с.
3. Бебик В.М. Політологія: наука і навчальна дисципліна: Підручник / В. М. Бебик. – К.: Каравела, 2012. – 496 с.
4. Герасимчук Т.Ф. Загальна теорія політики: Навчальний посібник. / Герасим-чук Т.Ф., Киридон А.М., Троян С.С. – К.: Видавничий дім «Кондор», 2017. – 226 с.
5. Кирилюк Ф. М. Новітня політологія : [навч. посібник] / Ф. М. Кирилюк. — К. : Центр учбової літератури, 2009. — 564 с.
6. Шляхтун П.П. Політологія (історія та теорія): підручник / П. П. Шляхтун. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 472 с.
7. Політична історія України : Посібник / За ред. В. І. Танцюри; Авт. Є.О.Бондарев, В.П. Горбатенко, В.А. Греченко та ін. – Київ : Академія, 2002. – 488с.
8. Посібник з аналізу державної політики / Браун П. – Київ: Основи, 2000. – 245 с.
9. Політичний аналіз і політичний прогноз у структурі наукових досліджень / К.О. Ващенко // Політологічний вісник – Київ, 2015. – Вип. 78. – С. 203-223
10. Critical discourse analysis as a method of research of political discourse in social media / D. O. Iarovy // Психологічні перспективи. - 2017. - Вип. 29. - С. 244-255. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ppst_2017_29_23

11. Інформаційні джерела в Інтернеті

нормативно-правові акти:

1. КОНСТИТУЦІЯ УКРАЇНИ (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141) - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80/print>
2. ЗАКОН УКРАЇНИ "Про громадські об'єднання" (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2013, № 1, ст.1) - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17/print>

3. ЗАКОН УКРАЇНИ "Про Конституційний Суд України" (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 35, ст.376) - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19/print>

4. ЗАКОН УКРАЇНИ "Про місцеве самоврядування в Україні" (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1997, № 24, ст.170) - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80/print>

5. ЗАКОН УКРАЇНИ "Про Центральну виборчу комісію" (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2004, № 36, ст.448) - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1932-15/print>

6. ВИБОРЧИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2020, № 7, № 8, № 9, ст.48) - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/396-20/print>

7. ЗАКОН УКРАЇНИ "Про місцеві державні адміністрації" (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, № 20-21, ст.190) - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14/print>

8. ЗАКОН УКРАЇНИ "Про статус народного депутата України" (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1993, № 3, ст. 17) - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2790-12/print>

9. ЗАКОН УКРАЇНИ "Про політичні партії в Україні" (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 23, ст.118) - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2365-14/print>

10. ЗАКОН УКРАЇНИ "Про статус депутатів місцевих рад" (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, № 40, ст.290) - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/93-15/print>

11. ЗАКОН УКРАЇНИ "Про Регламент Верховної Ради України" (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2010, № 14-15, № 16-17, ст.133) - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1861-17/print>

12. ЗАКОН УКРАЇНИ "Про Кабінет Міністрів України" (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 13, ст.222) - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18/print>

12. Форма оцінювання проходження практикуму згідно Положення про РСО.

Практикум структурований за модульним принципом і складається з одного навчального модуля.

№ п/п	Види навчальної роботи	Мах кількість балів
1.	Ознайомлення з основними вимогами Програми практикуму та Положення про організацію та проведення практик здобувачів вищої освіти НАУ.	10
2.	Знання та дотримання вимог з охорони праці та техніки безпеки	10
3.	Ознайомлення здобувачів вищої освіти з індивідуальними завданнями.	5
4.	Ознайомлення здобувачів вищої освіти зі структурою, основними напрямками діяльності бази практикуму.	10
5.	Визначення здобувачами вищої освіти програми та інструментарію політологічного практикуму.	10
6.	Здійснення здобувачами вищої освіти первинного збору інформації щодо об'єкту практикуму.	10
7.	Аналіз та систематизація здобувачами вищої освіти зібраної інформації щодо об'єкту практикуму.	10
8.	Оформлення здобувачами вищої освіти презентації результатів дослідження об'єкту практикуму та звітних документів з практикуму.	15
9.	Узагальнення матеріалів з практикуму, оформлення та захист здобувачами вищої освіти звіту з практикуму.	20
10.	Усього за диференційований залік.	100

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище, ім'я, по батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності
1.	Стришук М. В.	01.09.2022	<i>[Signature]</i>	Процесна навч. програма 2021р.
		Протокол №2		дійсна до програми
		від 05.09.2022		2022р.
2.	Соловйов О. О.	09.02.2022	<i>[Signature]</i>	Програма є актуальною
		Прот. № 1		

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				

	Система менеджменту якості. ВИТЯГ про актуалізацію Програми виробничої практики «Політологічний практикум»	Шифр документа	СМЯ НАУ ПП 15.06-01-2024
		Стор. 1 із 1	

(Ф 03.02.79)

ВИТЯГ
з протоколу № 1 засідання кафедри соціології та політичних наук
від 09 лютого 2024 р.

СЛУХАЛИ:

Про дійсність затвердженої програми виробничої практики «Політологічний практикум», розробленої на основі робочого навчального плану № РБ-8-052/21 підготовки фахівців ОС «Бакалавр» спеціальності 052 «Політологія» освітньо-професійної програми (далі – ОПП) «Політологія».

УХВАЛИЛИ:

Вважати затверджену програму виробничої практики «Політологічний практикум», розробленої на основі робочого навчального плану № РБ-8-052/21 підготовки фахівців ОС «Бакалавр» спеціальності 052 «Політологія» ОПП «Політологія» дійсною для робочого навчального плану № РБ-17-052/23 підготовки фахівців ОС «Бакалавр» спеціальності 052 «Політологія» ОПП «Політологія» у 2023-2024 н.р.

З внесенням змін на титульній сторінці програми:
Індокси: РБ-17-052/23-2.2.2.1

В.о. завідувача кафедри
соціології та політичних наук ФМВ

Олена ХОМЕРІКІ

Секретар кафедри

Марина СТРИГУЛЬ